

Οι Σκοπιανοί είναι Μακεδόνες;

Γράφει ο Ιωάννης Αμπατζόγλου*.

Η Μακεδονία από τα αρχαία χρόνια ήταν μία περιορισμένη γεωγραφική περιοχή νοτιώς της Πελαγονίας, δηλαδή βρισκόταν νοτιότερα από το σημερινό κράτος των Σκοπίων και σε κάθε περίπτωση εντός των ορίων του σημερινού ελληνικού κράτους.

Ωστόσο, το μακεδονικό βασίλειο επεκτάθηκε πολύ περισσότερο από τα γεωγραφικά όρια της Μακεδονίας. Για παράδειγμα, ο έβδομος κατά σειρά βασιλιάς, ο Αλέξανδρος Α΄ κατέκτησε περιοχές ανατολικά, δυτικά αλλά και βόρεια του βασιλείου που παρέλαβε από τον πατέρα του Αμύντα Α΄. Δέκατος έκτος βασιλιάς μετά τον Αλέξανδρο Α΄, ο Φίλιππος Β΄ επέκτεινε το μακεδονικό βασίλειο ακόμα περισσότερο αφού μεταξύ των άλλων κινήθηκε και βορειότερα προσαρτώντας την Πελαγονία και την Παιονία -φτάνοντας περίπου μέχρι το μέσον του σημερινού κράτους των Σκοπίων- για να συνεχίσει ο Μέγας Αλέξανδρος τις κατάκτήσεις με τις οποίες έφτασε μέχρι τις Ινδίες. Μετά τον θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου οι στρατηγοί του διαμοιράστηκαν την αχανή αυτοκρατορία που δημιούργησε και με αυτόν τον τρόπο προέκυψαν τα ελληνιστικά βασίλεια. Ένα από αυτά τα βασίλεια ήταν και το μακεδονικό βασίλειο το οποίο κατείχε έκταση πολύ μεγαλύτερη από τα όρια της Μακεδονίας. Ακολούθησε η κατάλυση του μακεδονικού βασιλείου από

τους Ρωμαίους, η δημιουργία της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και στη συνέχεια της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας δηλαδή του Βυζαντίου.

Από τον 4^ο μ.Χ. αιώνα, η Μακεδονία άρχισε να δέχεται επιθέσεις από διάφορους λαούς. Τον 4^ο αιώνα εισέβαλαν οι Βησιγότθοι, ενώ τον 6^ο και 7^ο αιώνα οι Άβαροι, οι Ούννοι και οι Σλάβοι. Τον 11^ο αιώνα εισέβαλαν οι Νορμανδοί, τον 13^ο αιώνα οι Φράγκοι και τον 14^ο αιώνα οι Σέρβοι και οι Τούρκοι. Αυτοί οι τελευταίοι έμελλε να μείνουν στην περιοχή μέχρι το 1912. Τελικά, η Μακεδονία απελευθερώθηκε, μετά όμως από σκληρούς αγώνες, όπως ήταν ο Μακεδονικός Αγώνας (1904-1908) και οι δύο βαλκανικοί πόλεμοι (1912, 1913) με τους οποίους εκδιώχθηκαν οι Τούρκοι (1912) και οι Βούλγαροι (1913) κατακτητές. Με τη συνθήκη του Βουκουρεστίου το 1913 η Μακεδονία ενσωματώθηκε στη μητέρα Ελλάδα.

Σε όλη αυτή την ιστορική περίοδο φυσικά υπήρξαν μετακινήσεις και Ελλήνων. Έτσι, Μακεδόνες εγκαταστάθηκαν σε διάφορες περιοχές - κυρίως πέριξ της Μακεδονίας- και ήρθαν σε επαφή με άλλους λαούς που εντωμεταξύ βρέθηκαν εκεί. Αυτοί οι Μακεδόνες είτε διατήρησαν την ελληνικότητά τους είτε αφομοιώθηκαν από τους λαούς αυτούς και σταδιακά απώλεσαν την ελληνική τους συνείδηση (π.χ. [Σερμησιάνοι](#)¹).

Σημαντικό ρόλο ώστε να μην αποκοπούν από τον ελληνισμό -όσοι τελικά διατήρησαν την ελληνικότητά τους- αποτέλεσε η διατήρηση της ελληνικής γλώσσας αλλά και της ορθόδοξης πίστης τους. Χωρίς αυτό να είναι απόλυτο, μιας και υπάρχουν περιπτώσεις Ελλήνων άλλων περιοχών, όπως οι τουρκόφωνοι Έλληνες της Μικράς Ασίας (Μπαφραλήδες, Καραμανλήδες κ.λπ.), οι οποίοι ενώ απώλεσαν την ελληνική γλώσσα ωστόσο διατήρησαν την ορθόδοξη πίστη και την ελληνική συνείδησή τους. Αντίστοιχα παραδείγματα υπάρχουν και για κάποιους που αλλαξοπίστησαν μεν, διατήρησαν την ελληνικότητά τους δε (νησιώτες Έλληνες Καθολικοί). Πάντως γεγονός είναι ότι η θρησκευτική πίστη αποτέλεσε ισχυρότερο στοιχείο για τη διατήρηση της ελληνικότητας σε σχέση με τη γλώσσα. Τελικά, υπήρξαν Μακεδόνες οι οποίοι αναμείχθηκαν με άλλους λαούς και έχασαν την ελληνική τους συνείδηση. Φυσικά, οι απόγονοι αυτών των ανθρώπων δεν θεωρούν ότι είναι Έλληνες.

Ας έρθουμε τώρα στους Σκοπιανούς. Οι Σκοπιανοί είναι ένας λαός ο οποίος μιλάει μια σλαβική γλώσσα. Συγκεκριμένα η σκοπιανή γλώσσα είναι βουλγαροσερβική, μάλιστα είναι περισσότερο βουλγαρική και λιγό-

τερο σερβική, σε κάθε περίπτωση όμως είναι μια σλαβική γλώσσα. Επίσης, οι Σκοπιανοί ως λαός διεκδικούν σχεδόν όλη την ιστορική κληρονομιά των Βουλγάρων όπως είναι για παράδειγμα τα σημαντικά πρόσωπα της βουλγαρικής ιστορίας (ο Βούλγαρος βασιλιάς Σαμουήλ, ο Βούλγαρος επαναστάτης Γκότσε Ντέλτσεφ κ.λπ.). Η ιστορία τους λοιπόν είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ιστορία των Σλάβων και ειδικότερα των Βουλγάρων. Σε κάθε περίπτωση, οι Σκοπιανοί ακόμα «και εάν είναι γηγενείς Μακεδόνες, έχασαν το νήμα της Ιστορίας δύο φορές, μία με τον εκσλαβισμό τους και μια ακόμη φορά με την ταύτισή τους με το Βουλγαρικό βασίλειο»².

Οι Σκοπιανοί όμως ισχυρίζονται ότι είναι Μακεδόνες. Σε σκοπιανούς κύκλους είναι πολύ δημοφιλής η θεωρία ότι οι αρχαίοι Μακεδόνες δεν ήταν Έλληνες. Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία, στην αρχαία Μακεδονία υπήρχε ελληνική διοίκηση η οποία κυβερνούσε έναν μη ελληνικό λαό. Στο επιχείρημα ότι όλες οι επιγραφές που έχουν βρεθεί στην ευρύτερη περιοχή είναι στην ελληνική γλώσσα, απαντούν ότι αυτές οι επιγραφές δεν εκφράζουν τον απλό λαό αλλά μία ελίτ που διοικούσε και επομένως δεν αποτελούν απόδειξη της ελληνικότητας του απλού λαού της Μακεδονίας. Για τους Σκοπιανούς που υποστηρίζουν αυτή τη θεωρία, ο λαός των αρχαίων Μακεδόνων δεν μιλούσε την ελληνική γλώσσα και επομένως δεν ήταν Έλληνες.

Το 1986, έγινε μια ανακάλυψη στην Πέλλα, η οποία θα συντελούσε σημαντικά στο να αποδειχθεί ότι οι αρχαίοι Μακεδόνες μιλούσαν ελληνικά. Εκεί λοιπόν, μέσα σε έναν τάφο του αρχαίου νεκροταφείου, βρέθηκε μια εγχάρακτη επιγραφή σε μολύβδινο έλασμα, ένας κατάδεσμος όπως λέγεται, ο οποίος χρονολογήθηκε μεταξύ του 380 και 350 π.Χ.³. Οι κατάδεσμοι περιείχαν μαγικά λόγια με σκοπό να «δέσουν» κάποιον με μάγια. Στην περίπτωση αυτού του κατάδεσμου ο σκοπός ήταν ερωτικός. Η επιγραφή αυτή είναι πολύ σημαντική και παρέχει στοιχεία που δεν μας δίνουν άλλου είδους επιγραφές. Για παράδειγμα, οι επιγραφές σε αγγεία δεν αποτελούν πάντα απόδειξη της καθομιλουμένης γλώσσας της περιοχής όπου βρέθηκαν, επειδή αυτά μπορεί να έχουν μεταφερθεί από αλλού. Επίσης, επιγραφές σε μνημεία, τάφους, ή κατάλογοι κύριων ονομάτων δεν αποτελούν απόδειξη της διαλέκτου μιας περιοχής επειδή αυτά είναι επίσημα κείμενα και πιθανόν να ακολουθούν την επίσημη γλώσσα της διοίκησης της συγκεκριμένης περιοχής και όχι την διάλεκτο

του απλού λαού. Αντίθετα, οι κατάδεσμοι γράφονταν στις τοπικές διαλέκτους, αφού προέρχονταν από λαϊκούς ανθρώπους. Η επιγραφή αυτού του κατάδεσμου ανήκει σε τοπική διάλεκτο η οποία διέφερε από την επίσημη γλώσσα της διοίκησης της Μακεδονίας που ήταν η αττικοϊωνική κοι-νή. Έτσι, οι επιστήμονες -μέσω της φιλολογίας, της γλωσσολογίας, της ιστορίας και της αρχαιολογίας- κατέληξαν ότι στην αρχαιότητα στην περιοχή της Μακεδονίας μιλούσαν η μακεδονική διάλεκτος η οποία ήταν αρχαία ελληνική διάλεκτος και ανήκε στην ευρύτερη ομάδα των δωρικών διαλέκτων⁴. Έτσι, το επιχείρημα των Σκοπιανών, ότι η αρχαία μακεδονική διάλεκτος δεν ήταν ελληνική, πάει περίπατο. Με αυτόν τον τρόπο το αφήγημά τους ακυρώνεται. Αυτοί ωστόσο, συνεχίζουν να υποστηρίζουν με σθένος ότι είναι Μακεδόνες και ότι οι αρχαίοι Μακεδόνες δεν ήταν Έλληνες.

Τελικά, οι ίδιοι οι Σκοπιανοί θα πρέπει να διαλέξουν τι θεωρούν ότι είναι. Σλαβόφωνοι Μακεδόνες δηλαδή σλαβόφωνοι Έλληνες ή σλαβόφωνοι μη Έλληνες; Εάν επιλέξουν ότι είναι σλαβόφωνοι Έλληνες, τότε δεν μένει παρά να το δηλώσουν επίσημα και να ξεκινήσουν την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας -όπως έκαναν οι τουρκόφωνοι ελληνικοί πληθυσμοί που ήρθαν στην Ελλάδα από τη Μικρά Ασία- ώστε να ενσωματωθούν πλήρως στο ελληνικό έθνος. Σε αντίθετη περίπτωση -εάν δηλαδή θεωρούν ότι είναι σλαβόφωνοι Μακεδόνες αλλά όχι Έλληνες- νομοτελειακά θα βουλιάξουν μέσα στη λάσπη της απάτης του ψευδομακεδονισμού τους. Φυσικά, ευθύνη για αυτή την απάτη δεν φέρουν μόνον οι ψευτομακεδόνες Σκοπιανοί αλλά και οι χώρες που τους στηρίζουν, όπως επίσης και οι εγχώριοι πεμπτοφαλαγγίτες, οι δικοί μας, οι Νενέκοι. Ειδικά για αυτούς τους τελευταίους η Νέμεση θα είναι αμείλικτη.

Παραπομπές:

^{1.} Ομιλία του Αρχιμ. Ειρ. Δεληδήμου με τίτλο «Μακεδονία-Σερμησιάνοι», 21 Δεκεμβρίου 2018, <https://www.youtube.com/watch?v=LwC-A8yt-tgY>.

^{2.} Ι. Σαΐνης, Μακεντόν Ορτοντόξ..., εφημ. Πρωϊνός Λόγος, Ιωάννινα, 15 Μαρτίου 2019.

3. Εμμ. Βουτυράς, Ένας διαλεκτικός κατάδεσμος από την Πέλλα, Ελληνική Διαλεκτολογία III, εκδ. Αφοί Κυριακίδη, 1993, σ. 43-48.

4. Αρχαία Μακεδονία: Γλώσσα, ιστορία, πολιτισμός, εκδ. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 2012, σ. 7-78.

***Ο Ιωάννης Αμπατζόγλου είναι Ακτινοφυσικός Ιατρικής, διδάκτωρ του Ιατρικού Τμήματος του ΔΠΘ και Επιστημονικά Υπεύθυνος του Τμήματος Ιατρικής Φυσικής του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Αλεξανδρούπολης.**

Πηγή : www.antibaro.gr/article